

Kanada, Bretlandi og øðrum londum eftir olju. Teir hava sera góðar vónir um at undiríð kann henda hvønn dag, tað skal vera. Longu nú vinna kubanar einsamallir 1,2 mill. tons av olju um árið. Tá nýtslan var í hæddini, keyptu teir 12 mill. tons, mest úr Sovjetsamveldinum. Teir hava verið niðri á 4 mill. tons um 1993, men nú er nýtslan komin upp aftur á 6 mill. tons, men hetta er framvegis alt ov lítið til at nökta landsins oljutorv.

Fyri einum ári síðan var dollarin legaliseraður í Kuba, soleiðis at skilja, at tá varð loyvt kubanum at nýta dollarar. Úrslitið sást rættliga skjótt: Tær milliárdir av dollarum, sum høvdu ligið í madrassum ella undir væðingini, komu nú í umfar.

Gongur tú nú í gøtunum í Havanna, sæst hetta eina mest í ferðsluni. Í 1993 var øll óneyðug ferðsla mest sum uppsteðgað. Men hugsa tú um ferðatryggingin nú man vera í lagi, bara tú skalt yvir um ein veg, so nógv er ferðslan økt. Laða-bílarir fækkað í stórum. Í staðin seta japanskir bílar sum Nissan og Toyota sín dām á kubansku ferðsluna.

Japansku bilframleiðararnir hava stórar verksmíðjur í Mexico, haðani keypir kubanska kollveltingarstjórnin nú flestu bílar sínar.

«Fólkið hevur tikið valdið – og eigur tað nú og í framtíðini!»

Nú, dagin fyri, at eg fari heim aftur til føroyska veturin yvir Caracas, Madrid og Keyptmannahavn, siti eg og hugsi um mant og hvat, sum farið er fram meðan eg havi verið her, serliga á solidaritetsráðstevnu.

Høvudsráðararnir vóru Ricardo Alarcón, tjóðartingsformaður, Carlos Lage, ein av varaforsetunum og búskaparfrøðingur, og hin einans 36 ára gamli uttanríkisráðharrin Roberto Robaina. Vit vóru mong, sum høvdu væntað, at Carlos Lage fór at koma við stórbroytingum í búskaparpolitikkinum, men so var ikki. Í stuttum fer Kuba at halda fram við at loyva útlenskum ilögum á flestu økjum, sum loyvt hevur verið í seinastuni. Men talan verður á ongan hátt um at slaka í sosialistiska búskapinum, og als ikki á nakran hátt at fara yvir til markaðarbúskap.

«Fólkið hevur tikið við valdinum í hesum landi, og soleiðis verður eisini í framtíðini,» segði Roberto Robaina klárt og greitt, hóast hesin uttanríkisráðharrin mest var ein nýfóðingur tá kollveltingin sigraði í 1959.

Av teirri fjøld av fólki, sum í heilar fimm dagar var á fundi í Karl Marx-Leikhúsinum í Havanna, mundu eini 200 hava orðið. Fidel Castro var við alla tíðina frá morgni til myrkurs, men hevði einans onkra hendringa viðmerking, men týdu-



Høvi var at fáa eitt prát við uttanríkisráðharran, tann 36 ára gamla Roberto Robaina, sum var lítið meira enn ein nýfóðingur, tá kubanska kollveltingin var fullførd. Arnbjørn Thomsen hittir her uttanríkisráðharran

ligt var, at hann lurtaði sum honum er líkt.

Læt meg nevna onkrar røðarar, sum onkur kennist við í Føroyum: Daniel Ortéga, fyrrverandi forseti í Nikaragua, hevði eina sera hvassorðaða røðu, sum mest av øllum minti um eina krigsavgjøgning til USA. Eg hugsaði við takksemi um tær 300.000 kr., sum Føroya Løgting í 1988 læt til Sandinista-stjórnina hjá Ortéga. Brasílski dominikanarapresturin, Frei Betto, sum skrivaði heims kendu bókina «Fidel and Religion», helt eina frálíka røðu, sum visti á, at at kalla eingin munur er millum sannan kristindóm og sanna kommunismu. Tað sama visti norðuramerikanski starvsfelagi hansara, hin kendi baptistapresturin, Lucius Walker, á. Hann er kendur fyri sitt stórarbeiði innan felagsskapin «Prestar fyri friði», og tær 3 karavanurnar við heilivági úr Kanada og USA til Kuba, hann nevur staðið fyri. Hann lýsti sitt vælsignilsi yvir hitt sosialistiska Kuba, og heitti á øll kristin fólk um allan heim at biðja fyri kubansku kollveltingini. Hann endaði við orðunum «God bless the Cuban Revolution!»

Eg kundi nevni eina rúgvu av øðrum kendum røðarum. Kanska minnst onkur fyrrverandi amerikanska CIA-agentin Philipp Agee, sum skrivaði bókina «Inside the Company» eftir at hann hevði kvett við CIA og rýmdi til Grenada og aftur mátti rýma haðani tá norðuramerikanski herurin gjørdi innrás har og knústi sosialistisku kollveltingina. Agee hevur nú fing-

id friðskjól í Kuba og var ikki mjúkur móti landsmonnum sínum. Og fagnaðurin var ikki minstur tá sjálf Rigoberta Menchú, indíánaraktivistin úr Guatemala, sum fekk friðarheiðursløn Nobels fyr tveimum árum síðan, trein upp á røðarapallin og við vælvaldum orðum lovfirðaði kubansku kollveltingini, sum einasta veg burtur úr armóð 3. heimsins. Rigoberta býr

framvegis í útlegd í Mexico. Hóast føroyingar flestir halda Fidel Castro, sum fylti 68 í august, vera so øgilliga gamlan, tók henda politiska kempan orðið sum seinasti røðari. Hann tosaði í tveir timar og fimm minuttir. Fagnadarrómurin var mangan øgilgur meðan hesin um allan heim ómetalliga nógv avhildið forsetin helt røðu. Fólk reistust í heilum og «viva»-rópin

mundu ljóða langt út um Karl Marx-Leikhúsið.

Eg havi mangan sæð og hoyrt Fidel hildið røðu, men hendan var ein hin besta, eg havi hoyrt. «Hvussu kann nakar siga, at kubanar eru einsamallir, tá vit hava Marx og Engels millum okkum?» spurdi hann mannarnógvuna. Og nakad seinni segði hann við meg: «Vit kubanar venda aldri aftur til kapitalismuna. Sosialisman er og verður framtíð Kuba og heimsins allan!»

Fidel forseti var sjáldsama hvassorðaður móti grannanum fyri norðan og nýtti drúga tíð at rekka upp bara ein part av teimum blóðugu álopum, USA hevði framt móti øðrum londum. Øll hesi ræðulígu blóðbad kann so ikki kávast út yvir. Og tey eru framd í Guðs heilaga navn.

Hann endaði, sum hann altíð ger, við herropinum:

*Socialismo o Muerte,
Patria o Muerte,
Venceremos!*

(t.e.:
Sosialisma ella deyðin,
Føðilandið ella deyðin,
Vit skulu sigra!)

☆

Fidel Castro er valdur í forsetastarvið fyri 5 ár í senn. Av hesum hevur hann sløk 2 ár eftir og hevur fleiri ferðir nýtt høvið til at nevna, at nú vil hann fegin sleppa úr hesum starvi. Ei undur í. Hann hevur hóast alt, síðan hann var unglingi stríðst fyri føðilandið.

Men sosialisman verður á ongan hátt slept upp á fjall fyri tað, at onkur annar tek-

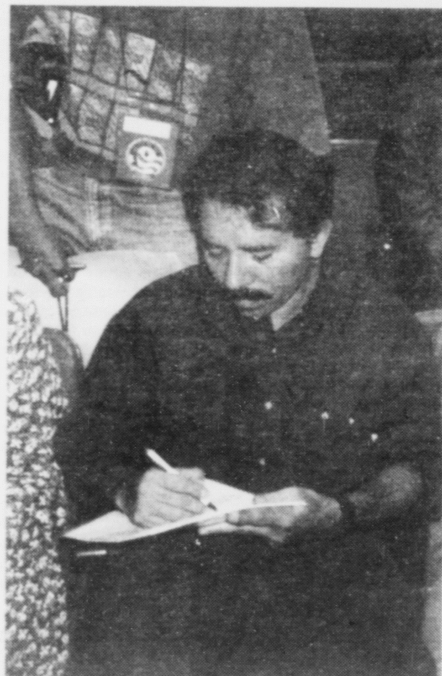
ur við forsetastarvinum. Kubanar hava roynt vesaðómin, sum er í kjalarvörri kapitalismunnar, og teir vilja ikki á nakran hátt venda aftur til hetta. Heldur halda á við at útyggja tað á mongum økjum framúrskarandi sosialistiska samfelagið, teir nú hava.

Óg nú er ov mikið til av vælútbúnum fólki at taka við mongu krevjandi störvunum á barrikaduni fyri heimskommunismuni.

Havanna 27. nov. 1994,
Arnbjørn R. Thomsen

P.S. Hetta tíðindabrev er skrivað síðst í november í fjør. Tað varð stutt eftir reinskrivað og sent Jógvan Arge, programleiðara í Útvarpi Føroya. Fyri einum 14 døgum síðan ringdi eg til Jógvan Arge og spurdi, hvar tíðindabrevið var. Jú, tað var í útvarpinum, men hann hevði havt so nógv um oyruni... o.s. fr., men hann skuldi «hyggja upp á tað!» Eg bað hann gera skjótt av, tí alt gjørdist stöðugt minni aktuelt. Nú 14 dagar seinni fekk eg so greinina aftur í høvdið. - Eg hevði roynt at greitt frá sannleikanum um Kuba, og eg vildi einki hava fyri tað. Her var so ein møguleiki hjá útvarpinum at fáa sonn tíðindi ókeypis, men tað hevði ongan áhuga. Útvarpið plagar annars ikki at spara, tá m.a. Arge-brøðurnir verða sendir út í stóru verð at greiða frá, hvussu føroyingar verða so dyggiliga avbakad.

art



Eitt prát fekst við Daniel Ortéga, fyrrverandi forseta í Nikaragua

Mynd ART